

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
România, America și alte țări străine 10 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrațiunii**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-eară 12 bani a treia-eară 10 bani.

Tauri sălbătaciți.

Chipul nostru de azi ne înfățișează o groaznică întâmplare, petrecută de curând. Pe câmpul de lângă orașul Villamaurique din provincia Sevilla a Spaniei eșiseră într-o zi frumoasă cam la o sută de fete de școală, pentru a gusta dulceața zilei de vară și a se juca.

Când fetele se jucau mai bine numai ce se pomenesc, că între mugete și răcnete

înfiorătoare sunt năpustite de 8 tauri sălbătaciți, cari scăpaseră din o măierște vecină.

Bietele fete, împreună cu învățătorii lor, își perdură capul, așa că de scăpare nici vorbă nu era. Astfel taurii le călcau în picioare și le aruncau cu coarnele după plac și numai după ce-și împliniră pofa de »jucărie«, se duseră mai departe.

Dintre fete au fost rănite mai multe, unele foarte greu, așa că 9 din ele se luptă cu moartea.

Chipul nostru ne arată momentul, când taurii sălbatici se aruncă cu furie asupra fetițelor.

Cuvinte arhieresti.

Dăm azi în estras și al treilea cuvânt arhieresc, al P. S. Sale episcopului *Ioan I. Popp*, prin care a fost deschis la Dumineca Tomei sinodul diecesan dela Arad.

P. S. Sa asămănând biserica cu o familie și arătând însemnătatea vieții constituționale în biserică, continuă astfel:

»Este frumoasă constituțiunea noastră, dar' și ea ca toate lucrurile în lume, își are scăderile ei provenite din explicarea greșită a liberalismului constituțional.

»Intreagă viața bisericeii noastre, dlor deputați, a fost și este un lanț de continuă luptă și este grea lupta, când ești avizat numai la puterile și forțele tale proprii; și mai grea este însă când ai să o porți nu numai contra greutăților din afară, dar' și contra năcazurilor interne, când adică ai să porți lupta și contra neajunsurilor zilnice, și când lipsindu-ți mijloacele pentru a preîntîmpina greutățile din afară, mai ai să te lupți și contra duhului vremii, contra pornirilor dușmănoase, provenite din interesele egoistice ale unei sau altei fracțiuni, care pentru a-și ajunge respective pentru-că nu și-a ajuns scopul nu se sfiește a recurge la mijlocul răsbunării. Și această aparițiune tristă acest simptom al veacului, este cu atât mai condamnat, cu cât toporiștea la săcurea angajată a sgudui pacea bisericeii, se indică a fi din pădurea noastră.

»In fața unei asemenea situații ne este cu atât mai binevenită prezența dlor-voastre cu cât văzându-Vă întruniți aici în sinod eparchial; văzându-mă încunjurat de domniile voastre, dlor deputați, tot atâția fii credincioși și iubitori de biserică și neam; tot atâția bărbați distinși membri aleși și chemați a promova interesele familiei noastre cele mari, a bisericeii noastre străbune și ale instituțiilor ei religioase-morale și culturale economice, — îngrijirile ni-se mai respiră, greutățile ni-se mai ușurează, inima să înalță și

cugetul ni-să ridică peste sfera ocupațiilor și greutăților zilnice, pentru-că întrunirea D-voastre ne dă ocaziunea a da socoteala despre cum am chivernisit talanți, a căror administrare și îngrijire ni-s'a concretizat, și avem ocaziunea a Vă arăta și greutățile și pedecile, cari ni-se pun în calea progresului dorit.

După aceste salutând pe deputați, arhierul atinge unele chestii diecesane, cari aveau a fi desbătute în sinod, între altele afacerea de mult cunoscută a înființării de nouă episcopii, cu privire la care a zis următoarele:

Nu voesc să preocup vederile Veneratului Sinod în chestiunea împărțirii fondurilor spre scopul înființării episcopilor noi în Timișoara și Oradea-mare, dar' nici nu pot întrelăsa să atrag atențiunea Ven. Sinod la raportul special ce să prezintă în acest merit ca răspuns la însărcinarea din concludința sinodală Nr. 88/904, prin care raport se espune starea în care rămânea diecesa Aradului după dismembrarea părților bihorene și bănățene, și din care raport se poate convinge ori și cine, că neajunsurile noastre materiale sînt pedeca principală la realizarea dorințelor și aspirațiilor noastre.

In fine amintind de proiectul de reformă al învățămîntului în școalele populare, care — a zis P. S. Sa — a sgudit liniștea sufletească a tuturor credincioșilor nostri conștiința de drepturile și datorințele lor ca bisericieni și cetățeni; declară sesiunea sinodală de deschisă.

Monarchul nostru și regele României. Din București se vestește, că regele Carol al României va merge și în vara aceasta la scadele din Gastein și cu acest prilej va face vizită monarchului nostru în Ischl, care va petrece o parte a verii acolo.

România și Italia. In conflictul dintre România și Turcia, care încă nu e isprăvit, Italia a dat mare sprigin României.

In camera italiană a vorbit pentru România deputații Fusinato și Galli.

Din partea României s'a espedat dela cameră drept mulțumită următoarea telegramă:

La anul 1581 își luă Petre Cercel adio dela înalta sa protectoare, cu inima plină de curagiu și de veselă speranță. Enric al III-lea îi dădu pe secretarul său propriu Berthier și epistolă către dogele; și însoțit de mulți nobili tineri francezi Petre porni la călătorie spre Veneția.

Strălucită în deplinul puterilor și avuției sale se întindea cetatea lagunelor înaintea ochilor săi fermecați. O primire adevărat regească înălță farmecul acestei lumi neobicinuite, și inima lui bătea tare, când intra în portul, unde fâlăia flamura pe fiecare catarg, corăbiile bogate în aur îl salutau și dogele îl întâmpină cu o prevenire distinsă. Să fi venit ori-cât desfășat din Paris, Veneția trebuia să-și impună într'un chip de tot nou. Petre simțea bine, că aci dă de un aliat cu mult mai tare, ca Francia; căci Veneția stăpânea deopotrivă Orientul ca și Apusul și a fost totdeauna în conexiuni vii cu Moldova și Muntenia. Aci îl surprinse și învoirea Sultanului pentru ocuparea tronului și el plecă cu fața veselă dela Veneția la Constantinopol. Pe lângă junii francezi se mai alătură o ceată

»Exprimăm cordiale sentimente de mulțumire deputatului Roberto Galli, subsecretarului de stat Fusinato și întregii camere a surorii noastre Italia, precum și guvernului italian, pentru spriginul ce dau dreptei cauze a națiunii române din Macedonia. Rugăm să fiți interpretul Românilor recunoscători către frații italieni.

DIN LUME.

Din Macedonia.

In Macedonia în timpul din urmă s'au sporit bandele grecești. Unele numără și câte 300 de membri și capătă ajutor din Grecia. Puterile voiesc a adresa o notă guvernului grec, protestând contra ajutorului, ce se dă din Grecia bandelor.

Zilele trecute trupele turcești au dat de o astfel de bandă lângă dealul Sivadis. După o luptă înverșunată o parte din bandă a fost prinsă, ear' restul s'a refugiat în mănăstirea Anastiu, pe care Turcii au împresurat-o.

Hotărîri sinodale.

Înșirînd azi principalele hotărîri ale sinoadelor, cu numărul de azi încheiăm raportul despre sinoadele din anul acesta.

Sinodul archidieceșan, la desbaterea asupra raportului școlar, a enunțat, că se alătură și aproabă pașii făcuți de Escelenția Sa și de episcopatul întreg, față de proiectul școlar al ministrului Berzeviczy.

În ce privește școalele populare, sinodul însărcinează consistorul, să stăruie pentru a se zidi școale nouă corespunzătoare în comunele, în cari până acum nu sunt, să stăruie pentru-ca la fie-care școală să fie și grădiniță școlară, care să se și cultive din partea învățătorului, cum și bibliotecă școlară, stăruind prin organele parohiale, ca aceste biblioteci să și fie cetite din partea tinerimii.

Regulamentul seminarial se lasă în vigoare, până la proiectata organizare de nou a teologiei.

Sinodul încuviințează măsurile, ce voiește să le ia consistorul pentru regu-

FOITA.

Petre Cercel.

— Novellă. —

De Carmen Sylva.

Isteț cum era, îi succese lui Petre să folosească împrejurările pentru sine. Enric al III-lea a trebuit să părăsească tronul polon pentru cel francez, și Catarina destinase coroana aceasta pentru fiul său cel mai tîrziu ducele din Alençon. Ea înțelese însemnătatea, ce rezultă pentru planurile sale, dacă pe tronul Munteniei ședea un aliat și dacă din capitala Tîrgoviște se va desvolta o putere prietenească. Ea puse la Constantinopol toate în mișcare, ca să câștige pe Sultanul pentru junele ei amic. Asemenea se urmau cu sîrguință pertractările cu Veneția și cu papa Sixt al V-lea, pentru ca să ajungă Petre Cercel pe tronul tătane-so. Epistolele mergeau și veniau: și unele din Ele s'au păstrat până azi.

de Italieni și astfel eșiră ei la largul mării, preamărind și binecuvîntînd cetatea dogelor și petrecându-și în toate chipurile pe bord, pentru de a însenina fruntea serioasă a junelui principe. Va fi fost frumoasă călătoria în jurul țărmurilor grecești, prin Archipelag, tot în aceea strălucire a soarelui, care numai în orient se vede pe corabie acel amestec pistrîț de vestminte românești, franceze și Italiene, ear' la mijloc între ei, stăpînind asupra întregului, capul ales genial al junelui domn, cu planurile lui mari de a-și apropia țara către înalta cultură, ce umplea lumea pe atunci. Sufletul lui era încă plin de operele de artă, ce văzuse, de edificii, de creațiunile de tot soiul cari umpleau toate țărilor.

In jurul lui stăteau, ședea zăceau tinerii și glumeau, beau, jucau în cuiburi rîdeau, cântau cu ghitara și mandolină și vorbeau de femeile frumoase ale Valahiei, punându-și de gînd să se amoreseze îndată în ele. Rar va fi mers vre-o corabie încărcată cu atîta răsfățare și voie bună pe această cale, care este în sine încântătoare, chiar și dacă o face omul singur și supărat,

larea poziției tipografilor și muncitorilor din tipografia arhiepiscopiei (crearea unui fond de pensie etc.)

Seminarul avea o dotație de 2000 cor. din partea statului, care acum îi s'a retras. Sinodul însărcinează consistorul, a face pașii de lipsă la guvern, pentru a se da eară această sumă.

Să hotărăște întemeierea unui nou protopopiat în Geoagiu, cu scaunul în Geoagiu-suseni. Noul protopopiat îl vor forma parochiile aparținătoare tractului Orăștiei, care sunt preste Murăș și câteva aparținătoare acum tractului Devei.

Se hotărăște, ca în conferențele învățătoarești să se dea învățătorilor îndrumări asupra compunerii conspectelor despre copii obligați a cerceta școala, menite pentru oficiul de statistică.

Sinodul hotărăște mai departe, ca să se eșecute hotărârea sinodală din 1904 pentru reînființarea »Foaiei pedagogice«, ear până la înființarea foaiei temele mai bune, cetite în conferențele învățătoarești să se tipărească în broșuri anume pentru popor.

In sinodul din Arad, s'a încins o vie discuție asupra restanțelor de socoteli din unele protopopiate (Hălmagiu și Timișoara), din cauză, că din mai multe parochii n'au intrat socoteli. S'a propus, ca preoții, cari nu prezentează în regulă socotile, să fie trași în cercetare disciplinară.

Să constate pe basă de date, că fondurile diecesei sunt în creștere, ceea ce se datorește în locul întâiu P. S. Sale Episcopului. Sinodul votează mulțumită protocolară Episcopului și Consistorului.

La desbaterea asupra raportului școlar, sinodul îndrumă consistorul să facă cercetare intensivă pentru sanarea neajunsurilor și defectelor dela școalele diecesei.

Pentru internatul gr.-or. din Beiuș, care luptă cu mari greutăți, sinodul votează un ajutor.

Petre Cercel și-a mai adus aminte ades de călătoria aceea, care a fost culmea vieții sale. Știa el prea bine că se reîntoarce la luptă și necazuri; și își zicea, că ar fi putut să dea tronului bună pace, dacă-i era de liniștea sa proprie. Dar' țara căzuse în mâinile groaznicului Mihnea, ale cărui grozăvii formează subiectul multor balade, și Petre ținea că trebuie să-și jertfească talentele patriei sale pentru de a o mântui într-un cât se putea de sfâșieri. Prezentarea lui a plăcut și la Constantinopol, deși aci nu s'a punea nici un preț pe arte și științe, cultură și talent. A petrecut puțin aci. Abia că i-s'a dat firmanul Sultanului, s'a și imbarcat și o luă spre casă cu suita sa strălucită. Dar' ori cât de festivă a și fost intrarea lui la Târgoviște, cu sunet de clopote și podoabă de stindarde, ori-cât îl și admira poporul pe armăsarul lui minunat, ori-cât erau de încântați Francezii și Italienii de capitala lui și de frumosul lui castel de pe deal, — el era totuși cu mult prea cuminat și umblat în lume, decât să nu simță îndată, că tronul lui este dela început subminat și nesigur.

(Va urma.)

Cu privire la întemeierea celor două episcopii nouă (în Orade și Timișoara), sinodul, deși aprobă în principiu înființarea lor, declară, că cele 2 episcopii deocamdată nu se pot înființa pentru-că prin arondarea nouă și prin împărțirea averilor diecesane, s'ar creă o stare de tot slabă pentru toate 3 diecesele.

Sinodul din Caransebeș între altele s'a îngrijit în deosebi de școale, însărcinând consistorul a face în viitor un raport mai fidel despre activitatea învățătorilor, cum și despre cauza școalelor din comunele montane.

✓ Scrisori pedagogice.

XI.

Stimate prietene!

O mică întrerupere, cauzată prin intervenirea sfintelor Paști, ne-a lipsit de corespondența săptămânală, începută în această gazetă, menită de a duce lumină și căldură în coliba țeranului român. Popasurile sufletului sunt tocmai așa de necesare pentru recrearea lui și aducerea de nouă forțe sufletești, ca și popasurile călătorului în drumul ce merge.

Dar' să reîntrăm în ogașă, ce ne-am desemnat!

De astă-dată să ne întreținem puțin asupra fățarniciei și a fățarnicilor. Veche este această boală socială, asupra căreia a ținut să ațâtească și Mântuitorul lumii Christos, când a zis: »Vai vouă Cărturarilor și Fariseilor, că străcorați țințarul și înghiți cămila«. Cum se arată această boală în viața poporului? Vine la tine un vecin ori om din sat și se pune la vorbă. Din una din două și începe a te încărca cu laude, ba că ești om harnic, ba că ești om fain, ba că nu ești ca alți clevețitori, că om în satul ăsta nu este ca tine și încă mai mult nu găsești în întreg ținutul și alte multe de soiul ăstora. Îți amăneste capul și ți-l sucește, de crezi, că el îți este cel mai bun prieten. Așa convingere a stîrnit în mintea și inima ta. Dar' nu apucă a trece bine pragul casei și a porții tale și eată, cum altcum glăsuește limba sa. Mergând spre casă dă de un alt pretin al lui, care ție îți este un răuvoitor și începe a te hulli, că ai fi un om de nimica, un om rău, un puturos, o gură slabă și mai câte toate.

Să întâlnesc două vecine și una începe a povesti despre alta, cum obiceiul este la femei. Câte nu mai știe să spună despre ea, că e leneșă, că doarme până la amiază, că nu-și grijește copii, că își dă ouăle și puii pe rachiu, că e o femeie slabă, care știe numai să se îmbrace frumos, eară în casa ei este, ca și într-o cocină. A doua zi se întâlnește cu femeia, care o a hilit eri așa de grozav și începe a o lauda, de o ridică până în ceriu, ear' pe cea de eri o grămădește cu tot felul de vorbe de ocară și batjocură, încât te miri că nu o lovește un trăsnet venit de sus.

Atare bărbat și astfel de femei sunt fățarnici, ear' fapta lor e o fățarnicie de specia cea mai inferioară.

Ce fac fățarnicii? Ei una gîndesc și alta grăesc. Ei una simțesc și alta povestesc. Ei sunt cu două fețe. Ei sunt amăgitori. Ei sunt lingușitori. Ei sunt primejdioși. Ei sunt lupi în piele de miel. Ei sunt duchurele în mijlocul poporului, căci înveninează sufletele acestuia. Ei merită disprețul și despectul

nostru. De aceste ființe necurate bișbăie întreaga noastră viață începînd cum se zice »dela opincă până la Vlădică« începînd dela straturile cele mai jos și urcîndu-ne până în straturile cele mai înalte. Toată viața noastră țărănească și domnească o străbat aceste hiene spurcate, cari au produs și produc atîta amărăciune și atîta turburare în viața noastră românească. De ei nu sînt cruțate cele mai scumpe instituții ale noastre. De ei nu e cruțat un singur om cinstit și vrednic. De ei nu te poți feri nici ziua nici noaptea. În cătrău dai îți iese în cale și aruncă spini și polomidă în drumul tău. Da! căci asta e hrana lor! Asta e meritul lor! Asta e scara pe care se urcă de multeo-ri la înalte dignități! Arătați-i pe acești stricători de suflete cu degetul, ca să vedem odată curățit ogrul nostru de aceste burueni otrăvitoare. Lucrați după putință să vedem viața românească liberă de atari stîrpituri! Căci ei sînt factori distrugători a tot ce tinde spre progres, a tot ce vrea binele neamului. Ei sînt omidele cari găuresc trunzele copacului românesc și cearcă a-i suge măduva și a-i răpi puterea de viață numai ca ei să se imbuie și să se mândrească cu titluri și onoruri, cari orbesc, cuceresc și cutropesc marea mulțime. Cei ce au ochii de văzut să vadă și urechi de auzit să audă!

Dr. Petru Span.

Două perderi însemnate.

Mediaș, în Maiu 1905.

De-odată cu primăvara, am avut noi medeșenii două momente însemnate. Unul a fost acela, când în 1 Maiu d. a. am petrecut la celea vecinice pe vice-protopopul onorar în pensie Petru Brad, și al doilea a fost acela, în care ne-am luat ultimul adio dela talentatul inginer de comasare Ilie Dopp, a cărui înmormîntare s'a săvârșit prea de timpuriu, Marți în 16 Maiu a. c. la două ore p. m.

Petru Brad a fost fiul Orlatului. În urma cumpănitei sale vieți a ajuns la celea mai adînci bătrînețe, căci avea 85 ani de viață, din care 51 au fost destinați sf. preoții. Repausatul era încă unul din generațiunea bătrână, care cu sfințenie ținea la celea mai vechi întîmplări istorice. Cu cîtă fală ne spunea în oarele liniștite și cu ce suris vesel ne înșira întîmplări din anul 48! În acel an de multe-ori alergase dînsul ca ștafetă dela Sibiiu în Munții-Apuseni și înapoi. Parcă-l ved, când cu ochii plini de lacrimi îmi spunea că din cei vechi singur el și tribunul Sever mai trăiesc. »Dar' murivou și eu, căci rostul lumii e moartea«, și a murit.

Înmormîntarea sa a fost imposantă. Rar ni-se dă nouă medeșenilor privilegiul să ducem la mormînt un răposat atît de iubit. Era chiar a doua zi din sf. sîrbători ale învierii Domnului și era atîta lume și o jale atît de mare încât nu se poate spune. Prohodul s'a făcut de cătră mai mulți preoți și învățători, ear' predica ocazională, tare frumos a fost disertată de părintele protopop din Sibiiu Nicolae Togan. Admirabil și demn a mai vorbit în sfînta biserică și în numele orlătenilor învățătorilor Leon Maior, care a stors lacrimi din ochii tuturor celor de față. Plîngeam noi, dar' plîngeau

și orlățenii, care erau frumos reprezentați prin o deputațiune de bărbați și femei, toți oamenii chipeși, bine desvotați și cari prin modul demn de prezentare au impus tuturor străinilor. Mult mai mare era însă jalea, când cu ochii plini de lacrimi poporul din Orlat și-a luat adio pentru veci dela păstorul lui sufletească prin cântarea bisericească: »Prea sfântă născătoare de Dumnezeu în vremea vieții mele nu mă lăsa pe mine. Ajutorului omenesc nu mă încredința, ci singură mă apără și mă mântuește«. La mormânt earăși bine a vorbit, din îndemn personal și în numele numeroaselor rudenii ale defunctului, învățătorul pensionat Romul Simu. S'a mai cântat de orlățeni: »In veci amintirea lui« de trei-ori și ne-am despărțit cu celea mai dureroase sentimente sufletești...

*

N'a trecut multă vreme și clopoțele jalnice răsunau în tot orașul. O veste tristă și aproape de necrezut: inginerul *Ilie Dopp* — a murit!.. Cine și-ar fi închipuit ca un om de talia defunctului, care abia număra 43 ani din viața sa și 10 din fericita lui căsătorie să ne lase așa curând!?

Și stam în fața cosciugului plini de întristare, căci cel ce își durmea somnul de veci nu era om de rând, el a fost un bărbat de caracter în toată puterea cuvântului, foarte constant în credințele sale și urmărirea deschis și franc, țălurile ce națiunea și-a defipt, căci acelea erau însăși țălurile vieții sale; mai avea decedatul încă și conștiința adevărului, a binelui și a datoriei și era pururea neabătut dela fap-tuirea lor. Zi de vară și de iarnă, din răvârsatul zorilor până noaptea târziu, inginerul Dopp, lucra la masa sa de brad, căci era om foarte harnic și o cereau aceasta interesele familiei sale. Doamne, cum e omul? — Muncește ca un rob, căci munca e viața, ear' la moarte baș de se gândește la aceea despre care se zice, că: cerșitorul și bogatul, plugarul sau împăratul, față de ea una sînt, pe toți îi duce în mormânt. — Curat vorba cântecului:

Să trudește omu 'n lume
Dup' avere, după nume
Și 'n sfîrșit ce dobîndește
Dacă atît se ostenește?
Un sicriu de brad uscat
Și-o pînză de in tot spart
Și mormîntul de trei coți
Astai averea la toți

Serviciul funebru s'a făcut în sfta biserică gr.-cath. din Mediaș, cu cea mai mare părere de rău a celor participanți și a orașului întreg, căci nu este om, care să nu deplângă timpuria sa pierdere din viață. Îți era mai mare jalea, când lângă sicriul răposatului vedeai doi orfani, o fetiță și un băiat tare dragălași și mititei, cari prin lăcrămile lor constatau că tatăl lor e mort.

Cuvînt ocașional a fost rostit de părintele protopop din loc Ioan Moldovan. Din el s'a văzut că inginerul Dopp în toată viața a fost om la înălțimea cuvîntului. La școală era între cei dintîiu, ear' esamenul de inginer l'a depus cu succes strălucit. De câte ori era în frunte cu obolul său. Nici de literatură n'a fost străin, căci prin

anul 1894 îl vedem în șirul unui grup de tineri și în jurul »Tribunei«, contribuind cu sume însemnate de bani pentru cele mai bune monografii din comitatul Sibiiu. Cel mai bun serviciu însă, ca specialist, ce a făcut poporului român a fost acela, că pe spesele sale a scos de sub tipar opul de mare valoare: »Comasările«, îndreptar practic în afaceri de ale comasării cu stricta observare a legilor și ordinațiunilor Ministeriale mai nouă — Singură și numai aceasta carte îi va eternisa numele pentru toate timpurile.

Corul învățătorilor a cântat apoi destul de dragălaș și acest vers funebral:

Eu inc'am fost ca tine
Ce calci acest mormânt
Și tu vei fi ca mine
Țărână și pămînt.

Mărirea lumii 'n toate
Inceată întrun momînt
Rămîne după moarte
O peatră la mormînt.

În patria cerească
Egală pentru toți
Nu cumperi cu viața
Pămîntul de trei coți.

Egala îndreptățire
Ce 'n lume n'o aflăm
Să afl' aci în groapă
În care toți intrăm

Așa este viața
Aicea pe pămînt
Ca roaua dimineața
Ce-o usc' un rece vînt

La mormânt a vorbit foarte frumos Domnul Dionisiu Roman.

Astfel a fost și aceasta înmormîntare. Vrednică de numels aceluia pe care l'am astupat cu pămînt. Inchis'am pe veci mormintele: viceprotopopului Petru Brad și inginerului *Ilie Dopp*, cu inimile pline de durere și de întristare, dar' cu convicțiunea că rodnică a fost activitatea lor; că faptele la cari au luat parte atât de plină, vor fi și ele purtătoare de roade în viitor.

Să ne purificăm deci inimile, să ne întărim sufletele, să ne oțălim voințele! Cu acest stindard vom avea și noi isbîndă și numai așa vom străbate negura întunecoasă ce ne încunjură. »Înainte deci pentru a apăra și a întări libertățile noastre, naționalitatea noastră!« Și pe cei morți. »Dumnezeu se-î ierte«!

Tărnăveanul.

Petrecerea poporală din Hașag.

A treia zi de sf. Paști adică în 2 l. c. s'a ținut în Hașag, aîntăia petrecere poporală împreună cu producțiunea declamatorică a elevilor și a câtorva tineri.

Programul a avut 10 puncte. Bucățile declamatorice au fost poezii, dialoguri și trialoguri; foarte potrivite și iustrative pentru popor; tractau despre lux, lene, făloșie, bună înțelegere și altele. Toate au fost executate foarte bine. Nește elevi, cari ți-se păreau că abia pot vorbi, pășesc în fața publicului cu cea mai mare siguranță, fără cea mai mică confusiune fac gesturi, spun glume, rîd, vorbesc serios, și toate aceste au fost făcute la timpul cel mai potrivit.

Trialogul »Despre lene«, a făcut o impresiune din cale afară bună. Maria Marie, Marie Ioan Marie și Marie Aron Costea au

desvălit o destoinicie, care mă pune pe gînduri și îmi ziceam: câte talente zac în sinul poporului nostru fără ca noi să avem batăr idee ce talentat e poporul nostru.

Tinărul Ioan Marie a declamat foarte reușit poezia lui G. Coșbuc »Noi avem pămînt«.

Mult haz a cauzat poezia — dialog »Țiganul la tîrg«, predată de I. Oltean și N. Dregiciu.

Corul elevilor și a tinerilor a executat mai multe compoziții musicale, dovedind o destoinicie vrednică de laudă.

Laudă se cuvine în locul aîntăiu învățătorului Ioan Oltean, care a instruat atât de bine pe diletanți, apoi preoților Ioan Dordea și Nic. Pop, care au luminat acest popor și l-au făcut a înțelege ce e școala și dragostea de neam și țeară. Dlui Blotor, care a edificat școala — o școala ca și care nu se află în comunele vecine — așa zicînd aproape singur și mai din al său? Poporului care cu trup cu suflet s'a lipit de acești conducători, convins fiind că dînșii numai binele lui îl voesc.

În pauză Dl preot I. Dordea, mulțămînd străinilor cari au luat parte la aceasta aîntăie producțiune și petrecere, desvălește cauza bravului popor din loc, constatînd că aceasta este de a se mulțumi Dlui Ioan Blotor, care predă o parte prin jertfa ce o aduce zilnic pre altarul națiunei noastre acolo unde este trebuință și când este lipsă, ear' pe de altă parte prin aruncarea în cumpenă a marelui sale autorități, ce și-a cîștigat-o ani de-a rîndul prin muncă grea și cinste dreaptă înaintea poporului din Hașag, și-a ridicat în inima tuturor Românilor, dar' mai ales a acelor din loc, icoana neștearsă, pe care nu o va putea șterge trecerea timpurilor, căci pururea va străluci, până-cînd pe acestea plaiuri va răsună dulcele graiu a dragei noastre limbi și mîndra noastră doină. Toți am fost de un gînd cu dl Dordea, când a rugat be bunul D-zeu să lungească viața Dlui Blotor și a demnei sale soții. În numele oaspeților a vorbit bravul preot din Șoroștin, Dl Maior mulțămînd Hașaganilor pentru primirea ospitală și pentru orele plăcute ce ne-au procurat în demnînd poporul să țină la acești conducători demni, căci atunci nimic nu va putea sta în calea ajungerei sfintelor noastre ideale naționale. Dl preot Nic. Pop accentuază buna înțelegere ce este între Hașagani ne făcîndu-se nici o deosebire între gr.-cath. și gr.-or. căci cea mai mare idee și gîndul cel mai drag este: Români sîntem cu toții.

Subscrisul am atras atențiunea poporului asupra cuvintelor poezilor Vacărești:

»Uniți Românilor lucrați
Virtuți și fapte bune«

și

»Urmașilor noștri...
Să lăsăm moștenie
Creșterea limbei românești
Si-a neamului mîrire«.

Rezultatul moral al petrecerii și producțiunei a fost la culme. Poporul s'a convins că inteligența sa îl iubește și cu drag își petrece în mijlocul lui.

De încheiere amintesc un gînd ce mă tot frămîntă: e mai mare fală pentru Hașagani că au astfel de conducători sau pentru aceștia că au un popor atât de jertfitor? Nu știu, dar' la toată întîmplarea e o mare fericire și pentru unii și pentru alții. Acesta e un gînd drag, nespuse de drag...

Ioan Băltariu.

PARTEA ECONOMICĂ.

Facerea fânului.

Anul trecut prin seceta sa îndelungată a făcut mare daună în roada fânului, așa că o lipsă mare și obștească de fân nu s'a mai simțit de multă vreme. Aceasta lipsă s'a simțit pe cele mai multe locuri, cu deosebire către primăvară, a mai înăspriț-o și iarna îndelungată, care cu puțină întrerupere, a ținut într-una dela Sân-Mihaiu, până mai la Sân-Georgiu.

Primăvara anului acestuia s'a arătat mai priincioasă creșterii ierburilor de tot felul, ca cea din anul trecut. Umezala, care în parte a lipsit anul trecut, anul acesta a fost destul de îmbelșugată. Preste iarnă adică, pământul a fost acoperit pe cele mai multe locuri, cu un strat destul de gros de zăpadă, ear' pe primăvară au fost ploi îmbelșugate. Astfel roada fânului din anul acesta ni-se înfățișează destul de îmbucurătoare. Numai de ar fi ferită de dauna elementelor naturale și de ar umbla un timp frumos, când se va stringe roada aceleia.

La facerea fânului două lucruri sînt de mai mare însemnătate și anume: timpul când trebuie se cosim și modul cum trebuie se uscăm fânul sau mai bine zis iarba cosită. Ce privește timpul cositului, trebuie se ne însemnăm aceea recerință, că adică iarba se o cosim numai atunci, când aceea e pe deplin crescută, căci dacă o cosim prea de timpuriu, atunci fânul de regulă prea scade și rămâne numai foarte puțin. Iarba se poate cosi atunci, când e destul de deasă și mare, când ierburile, cari înfloresc își arată floricelele lor, ear' cele spicoase încep a-și arăta sămënța lor la spice.

În grădini, pe lunci și la șesuri se cosește de regulă „când iarba e în deplină floare“, cum se mai zice, ear' pe dealuri și munți se cosește ceva mai târziu, fiindcă pe acolo iarba crește mai încet și se face cu totul altă iarbă ca pe șesuri. Iarba mai tre-

buie cosită în deplină floare și pentru aceea, că apucând se se prea desvoalte și coacă sămënța ei, toată materia nutritoare din fir și frunze se contrage în aceea și astfel paiul rămâne de tot sēc și fără de nici o vlagă în el.

Dacă nu cosim iarba la timpul ei, atunci sămënța ei se prea coace, firul îmbetrănește și se scutură mai toate frunzele de pe el, așa că acela rămâne mai de tot golaș. Asemenea fânul apoi nu are un preț mai mare pentru nutrirea vitelor, decât paiule unor sămënături. Tot așa se întâmplă și dacă cosim iarba pe un timp schimbăcios sau ploios. Apa de ploaie spală adică materiile nutritoare și o parte a frunzelor de pe cotoare, o parte din acelea frunze se mai scutură și prin deasa întindere și stringere a fânului, pe lângă acestea fânul ploat se mai și înegrește și mucezește, dacă nu se poate usca la timp, așa că apoi un astfel de fân, de cele mai multe-ori e mai rău la nutrire și decât paiule de rënd.

Așa stînd lucrul este prea firesc, ca totdeauna când cosim se pîndim după un timp frumos. Prorocii de vremuri și cîlindare, au constatat în privința aceasta, că un timp mai frumos și uscat urmează de regulă în al treilea pîtrar al lunii, când adică aceasta e în scădere. Timpul acesta ar fi bine să și-l însemneze și economii nostri, ca în cas de lipsă să se poată folosi de el.

Cositul ierbii se poate face cu coasa și cu mașina de cosit. Cositul cu coasa se poate face peste tot locul. Mai ușor și mai cu spor se poate face și cu aceasta pe locuri așezate și unde iarba nu e prea încurcată și căzută. Pe asemenea locuri apoi un cosaș harnic cu o coasă bună poate se cosască pe zi, câte două cară mari de fân.

Cu mașina de cosit însă nu se poate cosi peste tot locul, ci numai pe locurile bine așezate, pe unde adică nu sînt ridicături, gropi sau mușinoale. Cu mașina de cosit se cosesc de regulă ierburile sămënate cum sînt: trifoiul, luțerna, mazăricea ș. a. Ierburile nesămënate însă nu se prea pot bine cosi,

de oare-ce nu sînt așa crude și astfel rămân prea multe fire după coasă netăiate. Cositul cu mașina se deprinde mai cu seamă în economiile cele mari. În economiile cele mici însă acela nu se plătește, de oare-ce se vine prea scump.

După ce s'a cosit iarba, se începe uscatul fânului. Mai înainte se întind brazdele sau pologii, apoi pe la ameză se întorc și către seară se adună fânul în niște căpicioare mai mici. Dacă voim se facem un fân verde frumos, atunci nu-l lăsăm, ca se-l ajungă roua de loc, ci tot ce se cosește până la ameză, se întoarce, ear' pe seară se stringe, pentru a se întinde de nou în ziua următoare.

La uscatul trifoiului, lucrul merge ceva mai greu, de oare-ce cum sînt firele lui ceva mai groase și pline de must, se uscă mai anevoie, ca celalalt fân. De aceea se mai lasă el câte o zi-două în brazde, apoi se întoarce și pe unde se folosesc caprele de lemn se întinde pe acelea, până când se uscă bine, ear' unde nu sînt de acelea, se uscă tot pe pământ, ca și celalalt fân. Strînsul trifoiului uscat trebuie să se facă totdeauna dimineața sau seara, căci de nu se scutură mai toate frunzele de pe firele lui. De altcum atât fânul de trifoiu, cât și cel de luțernă, fiindcă în stare uscată e prea cotoros, se întrebuițează mai mult ca nutreț verde.

După-ce fânul s'a strîns în ziua primă în modul mai sus arătat, a doua zi se întinde de nou, după-ce s'a ridicat soarele și s'a dus roua de pe fînă. Peste zi se întoarce apoi de mai multe-ori, ear' seara se stringe de cele mai multe-ori uscat gata. Când nu s'ar putea stringe nici a doua zi deplin uscat, se mai întinde și în ziua următoare, până când adică vedem că e destul de uscat.

Fânul este pe deplin uscat atunci, când strîns în căpițe nu se mai întoarce; când dacă bagi mîna în acelea către mijloc, o scoți plină de floarea scuturată din el, ear' dacă îl faci sucituri mai mici se poate rupe tare ușor. Cercarea aceasta din urmă nu reușește la toate speciile de fân, de oare-ce fânul provenit dela ierburile spicoase, cum sînt de

VESELIA.

— Foia glumeată a „Foii Poporului“. —

Visul Țiganului.

— Anecdota —

Un Țigan ca toți Țiganii
Știi dălbuz ca africanii
Cu ochi negrii, părul creț
Bun de gură, târgoveț,
Căci era vezi negustor
Chiar de linguri vînzător.
Ba de fuse, de lopeți
Și-altă marfă de ast preț.
Vezi-l colo stînd pe gînd
În bordeiu, ca omul cînd
Vrea să facă un plan mare...
Sus de-odată el trăsare...
„ — Dictai iacă, c'am aflat
„Planul bun și minunat...
„Colo 'n luncă la jilip
„Armăsar, ba chiar parip
„Imi găsesc, numai să vreau

„Să mă duc și să mi-l iau
„Știi coala pe la 'nsărare
„Cînd se schimbă ziua 'n noapte...
„Dicta 'mi scap bietele spate
„De-al poverilor cărate“...
Și cum spune așa și face.
Să apucă 'n bună pace
Și coala pe la 'nserat
Iate — dute la furat.
Și să ducă 'ncetinel
Pîn' ce hop — că dă de el.
„ — Vezi-l — iată-l — uite-l zeu!
„O drăguț căluțul meu!...
„Dară tu aici erași?...
„Scumpul meu de paripaș!...
„Hai cu tetea, vin' la noi...
— Să-ți dea tetea fân, trifoi
„Vino zău, vin fără păs
„Că-ți dă tetea și ovės“...
Și mi-l prinde și nu-l lasă
Pîn ce nu-l duce acasă.

Ear' în ziua următoare
Cînd arată mîndrul soare

Cătră răsărituri semne,
Haid Țiganul — după lemne...
Prinde calul, ia săcure
Și să ducă la pădure...
Ba și-o funie mai ia
Ca să lege lemne 'n ea.
În pădure cît sosește
Să apucă 'ntepteste,
Ca să caute un copac
Înalt, drept și după plac,
Jos din vale, de pe șes,
Alegînd din rar și des
Până 'n vîrf sus, la o coastă
Prețipisă, foarte proastă
Unde află ce-a dorit,
Fagul drept, bun de cioplit.
Și își zice 'n gîndul său;
„Se mă bată Dumnezeu,
„C'ăstai bun — ba-i și frumos
Zău 'mi-ar fi chiar de folos
„Dară Doamne cum să-l taiu
„Ca să cadă chiar pe plaiu?
„Că e mare și e gros
„Și-i plecat spre vale 'n jos...

regulă cele de pe lunci, chiar și atunci când e pe deplin uscat, nu se prea poate rupe așa ușor

Fânul deplin uscat, se stringe apoi în niște câpițe mai mari, de unde apoi se încarcă pe cară și se transportează acasă, unde se așază statornic în clăi mai mari sau șoproane acoperite, ca să nu se strice de ploi sau altă umezală.

Ioan Georgescu.

Un isvor sigur de înavuțire

sau

Stupăritul.

de

George Malcan, învățător.

(Urmare).

Trântorii, după cum și numele îi arată sunt niște albine leneșe. Ei nu lucră, nimic decât șed și mânâncă aceea ce adună albinele lucrătoare. Când și când colea pe la ameazi când e timpul frumos ies ca niște coconasi și ei la preumblare, sburând un ceas două prin aer și sbirnăind puternic. Pentru traiul bun ce-l au, ei cresc și se fac mai mari ca albinele lucrătoare. Li poți lesne cunoaște după mărime și sbirnăitul acela puternic. Trăesc 4 mult 5 luni și altă trebuință nu e de ei la stup, decât coșesc (fecundază) odată pentru totdeauna pe matca cea tină.

Ei! dar' traiul cel bun las, căl plătesc ei cu viață după cum zice vorba: »toate's până la o vreme«... Cât ce trece roitul și timpul florilor. atât de multe de pe câmp, albinele simțind că o să le lase trântorii serece 'i scot afară din stup.

E curios a vedea cum se pun câte cinci șase pe un trântor, trăgându-l afară în tocmai cum scot oamenii pe omul beat din cârcimă.

Acum nu-i mai cinstesc ca pe niște coconi la miere, faguri, ci ziua noaptea sunt siliți a șede tot jos pe marginea coșniței, știți colea cam după ușă, până le vine rândul să 'i scoată afară. Ori de câte ori privesc această scenă mă gândesc, ce bună răsplată!...

Câți oameni cari viețuesc azi, tot din spinarea celor sirguincioși, ar merita așa răsplată!!!

Albinele lucrătoare. În o coșniță sunt vre-o 30000 albine lucrătoare! 2—3000 trântori și o singură matcă, Tot cam 3000 trântori cântăresc un Chlgram, iar' albinele cam un Chlgram. Să vedeți D-voastră regula ce o au albinele lucrătoare în o coșniță, cu toate că sunt așa multe, v'ar lua mirare. D-voastră unde sunteți numai câte 2 ori 3 la un lucru, nu puteți îngădui unul după altul ca să-l faceți, dar' ele că's cu miile oare cum fac?...

Albine bătrâne zi de zi sunt pe câmp adunând și aducând acasă miere și ceară.

Albinele tinere lucră la faguri, nutresc puii, curățesc uriciunea din coșniță și o duc afară, ori o așază pe marginea coșniței de unde stupariul o mătură. O parte din albine străjuesc mereu, unele sburând împrejur prin aer, altele la urdinis ca să nu vină vre un dușman de es albine străine, gândaci, vespi, burgani, ș. a. Cât ce simt așa ceva dau alarm la cele din lăuntru și iau la goană pe dușman, împungându-l cu acele lor, întocmai ca soldații cu săbiile.

Mă gândesc de multe ori când privesc lucrarea lor, că în o coșniță e în tocmai regulă cătănească dela o casarmă. Acolo încă soldații vecinic străjuesc la poartă și de voești se întri, te întreabă cine ești și ce cauți?... De presupun că ești om rău la moment te regulează. Așa e și la micile albine! Odată prind un gândac și îl viră în urdinis la o coșniță, după ce-i rup aripile. Eram curios să ved ce se va întâmpla!... Deodată două albine îi stau înainte, gândacul meu cum era el mare și nepăsătoriu dă înainte. Albinele curagioase se pun pe el, începând a sbirnai, adevă »dădeau alarm« La moment sosesc de sus o droe de albine, cari punându-se pe gândac îl împungeau mereu trăgându-l afară. Gândacul cu putere fiind nu se lăsa, dar' și micile albine nu conteneau de loc, ci care cum se ostenea alta îi lua locul. De-odată ved că »Goliat« a căzut

învins, albinele îl trag afară și îl dau jos de pe poliță, abia mai dând ei semne de viață.

Nu pot să uit nici decum ordinea micilor albine. Cum nu se greșeau și toate trăgeau într'o parte! Cum nu se rinduiau ele ostenindu-să! Cum la început cele două deteră »alarm«. Și preste tot cu ce curagiu se apărau ele!

Ne mirăm vedeți de toate aceste dar' apoi privind un fagur, ce mirare te cuprinde, văzând minunata măestrie a facerii lui! El constă dintr'un părete subțire la mijloc, care are pe amândouă părțile celule, în cari se depune mierea și se prăsesc albinele. Albinele fac faguri, acățându-se una de alta, ca și lucrătorii la facerea unei case, când dau cărămizile din mână în mână.

Cum le-a lăsat Dumnezeu pe ele atât de măestre? Ce materii folosesc și cum le prelucră ele oare, nește ființe atât de neînsemnate ce sunt la vedere!...

Să le descriem puțin trupul lor, că așa vom înțelege toate aceste mai bine.

(Va urma.)

Soia în România.

(Urmare și fine).

Di Dr. Urbeanu își încheie astfel articolul său:

Vroim să punem la îndemâna populației mai serece un lapte vegetal, de o alcătuire asemănătoare laptelui de vacă, prin urmare foarte hrănitor, și tot-deodată ne mai pomenit de ief-tin, Acest lapte să fie întrebuințat atunci, când sânul mamei vrea să sece, fără a fi cu puțință de a-l înlocui prin acel a doicei sau prin lapte de vacă. Acest lapte să fie întrebuințat atunci, când mama copilului are prea puțin lapte, și e silită să recurgă la mâncări ce nu se împacă cu vârsta copilului; în fine, acest lapte se se întrebuințeze după înțarcare, timp critic pentru copii, spre a servi ca punte de trecere între sinul mamei și hrana solidă.

„Sfinte Petre ce se fac
„Învăță-mă părint' Isac,
„Că nu-i glumă și nu-i sagă
„Ca s'o scot acum la treabă“.
Stă puțin, se mai socoate,
Pân' la cale ear' o scoate,
— „Hm! — cum se-l taiu și cum
se-l trag,

„Bată-l posna lui de fag
„Da vezi bine, uite așa,
Că iau calul, funia
„Și leg fagul sus — de cal
„Și mi-l trage el la deal“...

Deci s'apucă, tae 'n pace
Gură multă nu mai face...

Eară calul vezi legat,
Când fagul s'a răsturnat
Și el iute a sburat
Cătră vârful fagului
Și de-alungul dealului.

Și țiganul

Biet sârmanul

Să 'n holba acum de vale

Supărat și plin de jale
După calul său sburat —
Apoi zise: „Nu-i păcat
„Spune drept, părint' Istrate,
„Policarpe și Pancrate
„Să-mi sboare paripul meu
„Ce mi-l dase Dumnezeu
„Să-mi ușoare din poveri
„Ce le purtam pe umeri...
„Hm!“ își zise suspinând —
Și se pune iar' pe gând...
După puțină gândire
Iată-și vine iar' fire
Și se 'ntreabă: „Ori se poate
„Să le cred, aceste toate?
„Să poate? ca paripul meu
„Pe sus se sboare ca ș'un smeu
„Tras de fag dea târâș
„Jos spre vale, pe costiș?...
„Nu se poate... eu nu crez...
Merg acasă, că visez!...

A. Tutor.

Poesii populare.

Din Maier.

Cul. de Grigore I. Bula, june.

Nu mă maică blăstăma
Că nu fac pe voia ta
Șese boi și șese junci
Nu's ca buzele cel' dulci
Și doi cai dela căruță
Tot nus ca a mea mândruță.

Mândruță floare albastră
Și-asară am trecut pe coastă
Pe din sus de casa voastră
Tatăl tău lemne tăia
Măta 'n grădină plivea
Cu florile se sfădea
Pe mine mă ocărea
Spune măndro măneta
Astsară cineze bine
Nu mă blasteme pe mine,
Dimineța se prânzească
De mine rău nu vorbească

Intr'un cuvânt, vrem să înlocuim mămăliga, ceapa, usturoiul, crastaveții, varza, din hrana copiilor prin laptele de Soia; vrem să salvăm viața a zeci de mii de prunci. Dacă e să alegem între mămăligă cu varză, mămăligă cu murături, mămăligă cu ardei, și lapte de Soia, mai încape înăoi, cărui regim trebuie dat preferință în hrana copiilor? E oare locul aici, în fața răului care decimează copii, de a filosofa dacă albumina din Soia a identică cu albumina din laptele matern; dacă proporția între albumina și caseina din laptele de Soia e aceeași ca în laptele de vacă sau nu?

Pentru a îmbunătăți hrana copiilor, s'a găsit o sumedenie de preparațiuni făinoase, unele având de basă leguminoase, altele lapte. Ei bine, ceea ce sînt aceste preparațiuni pentru copii celor cu dare de mână e laptele de Soia pentru copii seracilor. Analiza chimică o dovedește cu prisosință.

Dar, una-i, teoria și alta practica. Aceasta din urmă cere multă chibzuință, mult tact și multă perseverență. Primirea entusiastă ce s'a făcut Soiei de către toate stratele societății, îmbrățișarea caldă de care avu parte cu prilejul Congresului și Expoziției asociației române pentru înaintarea și răspândirea științelor, măsurile înțelepte luate acum de curînd de către bărbații luminați, doritori de a răspândi, în chip sistematic, cultura ei la țară, — sunt semne îmbucurătoare și ne dau nădejde de izbîndă.

Inimoasa societate studentască Zorile din Iași, a fost cea d'întăiu care a propovăduit prin scris și graiu, cultura Soiei la țară. Cultivarea a prins, multumită pămîntului mînos, în clima dulce a României. Rămîne deslegarea problemei: adică modul de întrebuințare a Soiei. Să începem de o cam dată cu laptele, căutînd a-l pune în fapt.

Pentru a aduce aceasta la bun sfîrșit, nu mi pot închipui propovăduitori mai inteligenți, mai cunoscători ai stărei celor de la țară și mai cu tragere de inimă pentru nevoile săteanului, de cît însăși fii de țaran, — așa zice dl Urbeanu

Auzit-am mîndro eu
Că te muștră mîta rău
Pentru-ce te iubesc eu
Spune mîndro maică-ta
Să 'ngrădească ulița
Tot cu lini și cu pelini
Ca noi să nu ne întîlnim
Să samene mac în prag
Că eu altul nu-il calc
Crească ruja macului
Cât rotila plugului
Mîna pe tine n'o pui.

Floricea de pe rît
Nu gîndi că team urît
Pîn' ce asară n'am venit
N'am venit cam fost trudit
M'am culcat m'am odihnit
Nici astară noi veni
M'oi culca. m'oi odihni
Gîndu la tine mi-a fi.

pentru România, ear noi zicem că pentru Ardeal sunt preoții, învățătorii și alți inteligenți de la sate.

Reuniunea

învățătorilor români uniți din arhidieceasă.

De lângă Murș, Maiu 1905.

Sub numărul IV. al raportului adresat către adunarea generală ținută în 5 Nov. 1904 aminteste comitetul central despre bibliotecă următoarele:

Dacă sînt cariere, cari pretind pregătiri, studiu continuu, atunci de sigur cea de învățător ocupă loc de frunte între acele.

Diploma ce și-o câștigă învățătorul după absolvirea institutului pedagogic, este numai un document pentru el, că și-a îndeplinit toate formalitățile, spre a ocupa un post de învățător. Cunoștințele câștigate în preparandie formează numai o basă, pe care are să se edifice mai departe dacă voiește să corăspundă grelei misiuni de educător și luminător al poporului. Învățătorul bun trebuie să studieze în confinu dacă voiește să țină pas cu progresele științei și în special cu progresele pedagogiei și didacticei. Mijlocul cel mai sigur și eficace — între altele — pentru cultivarea proprie ulterioară a învățătorului, este cetirea cărților folositoare, a cărților de specialitate dar' din modestul salariu, în special învățătorii cu familiile, cu anevoe 'și-ar pute procura din ale lor cărțile necesare de specialitate.

Din acest motiv mai multe despărțăminte 'și-au înființat biblioteci. Comitetul central regretă în raportul său din 3 Nov. 1904, adresat către adunarea generală, că din informațiunile, ce a primit dela despărțăminte, nu poate prezenta adunării generale un raport dedaiat despre acele, fiindcă din multe procese verbale n'a putut afla nici aceea, din câte opuri constă bibliotecă.

Următoarele despărțăminte au biblioteci: Alba-Iulia, Bia Sănmărtin 83 tomuri, Blajiu, Cătina, Dergea 82 volume, Iernot, Giurgeu, 41 tomuri, Indol, Ludoș 105 tomuri, Mediaș-Ibasfalău 203 tomuri, Reghinul-săsesc, Sebeș, Sibiu și Făgăraș. Prin urmare numai la 5 despărțăminte se aminteste numărul opurilor.

În următoarele despărțăminte nu se aminteste în raportul comitetului central nimica despre existența bibliotecilor districtuale: Arieș Cluj, Cojocna, Făgău, Morlaca, Murș, Murș-Uioara, Roșia montană și Turda. În cele mai multe din aceste despărțăminte, unde se zice cum-că n'ar exista biblioteci, avem colegi harnici, inteligenți și rîvnitori la înaintarea reuniunii, din ce conchid, că poate numai din eroare nu s'a amintit în procesele verbale existența bibliotecilor și numărul cărților, pentru aceea va fi în interesul bine-priceput al despărțămintelor acelora ca datele acestea să se trimită din partea președinților ulteriori, ca așa publicul cel mare cătitor, care se interesează de mersul reuniunii, să fie pe deplin clarificat despre starea faptică, căci eu unul nu cred, ba nici nu pot crede, cum-că 9 despărțăminte nici după 6 ani de la înființarea reuniunii, să nu se fi îngrijit de procurarea unei biblioteci cît de modeste!

Despărțămintele pot să-și provadă în bugetul lor anual câte o sumă spre acest scop: eu cel puțin așa cred, cum-că nici biroul central, nici adunarea generală nu vor refusa atari chetuieli.

Biroul central este rugat ca cu ocașunea reviziunea proceselor verbale și a ra-

poartelor despărțămintelor, să ceară înlăturarea acestor lipsuri, căci este în detrimentul vazei reuniunii noastre, ca în raportul despre bibliotecă să se zică și în viitor, că în toată arhidieceasa, toate despărțămintele la olată n'au în bibliotecile lor decăt 620 volumuri.

•Murșanul•

Ulise, viteazul din Ithaca.

Povestire istorică de Silvestru Moldovan.

(Urmare.)

După-ce lui Ulise îi perî din vedere umbra bătrînei, zări alte umbre de-ale pămîntenilor treeuți în lumea veeînicei, umbre de femei vestite, apoi umbrele marilor viteji dela Troia, cari căzuseră în lupte, cum era Achile, Patroclu, Aias și pe Agamemnon, ucis de nevastă-sa, Clitemnestra și vîzî și chinurile sufletelor păcătoase. În urmă să adunare împrejurul lui cete nenumărate de morți, cari începură a face un tărăboiu înfiorător. Atunci Ulise se înspăimîntă, se duse repede la corabia sa și plecă cu soții îndărăpt la ostrovul Circei.

După-ce Ulise povesti vrăjitoarei toate cele vîzute și ea îi dădu sfaturi pentru drum, plecară mai departe. Și earăș apucară pe întinsul necunoscut al mărilor, căutînd calea spre casă și earăș dădu Ulise de necazuri mari și mari primejdii, din cari numai cu greu își putî mîntui vieța.

Nu preste mult sosiră în aretul unor țermuri necunoscute, dar' Ulise știa după spusele Circei că ce țară este aceasta și ce primejdii îi așteaptă aici. Era adică ostrovul Sirenelor. Acestea erau nește femei năzdravene, cari cu cîntări ademenitoare farmecau și înșelau pe călătorii rătăcitori pe ape, ear după-ce aceștia se opreau la țermii lor, îi prindeau și-i ucideau fără milă. Așa înșelătoare și năpraznice erau Sirenele și nici un călător, care trecea pe lângă ostrovul lor, nu scăpa să nu fie ademenit de ele. Atât de dulcele era graiul și atât de farmecătoare cînteccele.

Ulise știind ce poame bune sînt Sirenele, ca să scape de ele, făcu ceea-ce îl învățase Circe. El luă numai decăt ceară și astupă pe rînd urechile la toți soții, ca aceștia să nu auză nimic, cum nu aude surdul, apoi le zise că pe el să-l lege cu funii de catargul corabiei, dar să-l lege strajnic și le porunci, că dacă el ar cere ca să-i deslege funiile, ei să-l lege și mai tare.

Așa visliră mai departe și eată numai, că Sirenele zărind corabia lui Ulise, începură a cînta cu glas ângereșc:

— Vină, Ulise, vină viteazule din Ithaca. Oprește-ți iubite, corabia la noi si ne ascultă cîntările, că bine îți va părea. Vină că nimeni n'a trecut pe aici fără a se opri la noi. Și toți au plecat de aici încînțați, mai mîndri și mai înțelepți, de cum au fost. Vină, vină, Ulise și te odichnește în brațele noastre...

Glasurile sunau dulce prin aer, mai dulce ca glasul mamei, care cîntă copilășului ei legănându-l. Ulise care singur le auzea, era atât de răpit și farmecat, încât zise soților să-i deslege funiile, dar' aceștia după porunca ce-o aveau îl legară și mai tare. Și așa visliră mai departe, până ce nu mai pătrundeau la ei glasurile năzdravene.

Atunci Ulise făcu semn soților să-și destupe urechile și să-l deslege și așa scăpară de aceasta primejdie, dar' în curînd dău alta, căci bagseamă așa le era ursita.

(Va urma.)

Știri econ., comerc., jurid., industr.

Lipsă în Spania. În părțile de meazăi ale Spaniei domnește mare secetă. Sămănăturile sunt arse de soare și nu este speranță de roadă, așa că oamenii se tem de foamete.

Statistica vitelor din Ungaria. La finea anului 1904 existau în toată Ungaria: 42.186 tauri mari, 120.730 junci de taur, 2.420.609 vaci, 1.101.737 junci și 1.994.500 boi; deci laolaltă 5.679.762 vite cornute. Din aceste, peste 2 milioane au fost roșii, sure și albe ungurești. Au mai fost: 1.892.707 cai, 14.731 măgari, 4.275.210 porci 6.843.064 oi, 206.449 capre. La olaltă au fost deci în Ungaria în 1904 peste 18 milioane vite, din ceea-ce se vede, că abia se vine pe fiecare locuitor al țării câte 1 vită.

„Câmpena.” Cu acest nume s'a întemeiat în Mociu (comit. Cluj) o nouă bancă românească, cu un capital de 50.000 cor. Adunarea de constituire s'a ținut în 11 Maiu c. alegându-se ca președinte Ioan Moldovan, protopopul Catinei; vice-preș. Nicolau Vulcu. În direcțiune: Dr. Ioan Dan, director executiv. Membrii: Ioan Bozac, cassar, Dr. Gavril Tripon, Dr. Ștefan Morariu, adv. Simeon Ciuca, Andrei Voda, Ieronim Bozac, Dionisie Simeon. În comitetul de supraveghiere: Vasile Hopârtean, Dr. Victor Poruțiu, Valeriu Russu, Ioan Leuca și Nicolae Căciulă, prim-contabilul „Economului”. Sânt nădejdi întemeiate, că noua bancă din Câmpie va înainta frumos.

Expoziție națională. Am scris de alte ori, că în Maiu anul viitor, din prilejul aniversării de 40 ani de domnie a regelui Carol, se va aranja o expoziție națională la București. Spre acest scop se va deschide un credit de 1 milion 600 mii lei pe seama ministrului român de domenii.

Nouă diregătorie de dare s'a deschis în comuna Erdőd (comit. Sătmar), de care se țin 28. comune, cari până aci își plăteau darea în orașul Sătmar.

SFATURI.

Comunicate de G. Maican, inv.

Stărpirea muștelor. — Pentru a prinde și a stărpi muștele se se cumpere Calofoniu de 10 bani, Ulei de lemn de 10 bani, Gumi arabic de 2 bani. Din acesta din urmă după ce s'a topit se ia numai 20—25 picături.

Aceste trei se fierb la olaltă până se topește bine calofoniul și atunci lăsându-se să se răcească, — se întinde pe hârtie și astfel se prind și se nimicesc muștele.

FELURIMI.

Creștere înțeleaptă. Copilul cel mai mic al lui Roosevelt, președintele Statelor-Unite americane ajungând vârsta de școală, a fost dat la școala publică, în rând cu copiii celorlalți cetățeni. O cocoană cu fumuri boerești, făcând nu de mult vizită unei prietene, a zărit acolo și pe copilul președintelui, pe micul Archi-

bald, jucându-se cu copilul d'nei de gazdă. L'a întrebat de câte toate și s'a uimit foarte mult, când copilășul i-a spus că umblă la școala la care umblă și alți copii din oraș. »Dar' atunci în școala aceea tu ești în societate cu tot felul de copii de rând!« — a zis cocoana; la care copilul i-a răspuns următoarele; »Tata mi-a spus că sânt copii mari și copii mici, și sânt copii buni, cari se poartă cuviincios, și copii răi, cari se poartă necuviincios. Altă deosebire nu este între noi.

Dare de seamă și mulțumită publică.**Din Colun.**

Având biserica noastră gr.-or. din Colun mari lipse în ceea-ce privește aranjamentul ei intern și cunoscând necesitatea acestora, încă înainte de instalarea mea de preot, încă în toamna anului trecut am înaintat un apel de colectare creștinilor duși din părțile noastre în America. La acest apel au contribuit următorii donatori:

Visarion Balu, Lazar Vintilă și Ioan Popi Moisi (ca colectanți); Nicolae Bragă, Vasile Tudur, Nicolae Vulcan, fiecare câte 5 dolari; Nicolae Cocora, 1 dol. 60 centi; Nic. Poșa, Ioan Rădoaie și Ioan Popa, fiecare câte 1 dol. și Alexandru Băra, 50 cenți, toți din Colun; Simeon Maniu, Ioan Maniu, Petru Cioran, fiecare câte un dolar; Michail Derjan, Petru Beca, Tanașie Harboiu, fiecare câte 50 cenți; David Șerban, Ilie Miclea, Simion Filip, Tănase Bratu, Ilisie Bratu, Simion Nicodim, Andronic Maniu, Andrei Friciu, Ana Balu, Szabo János, Nanási Samu, Korpandi Sándor, fiecare câte 25 cenți; aceștia toți din Noul-românesc; Simion Steva, 2 dolari, Ioan George, Ioan Boborodea, Nicolae Boborodea, Nastailă Steva, Nicolae Cosma, fiecare câte 50 cenți; Ioan Radu și Ioan Dionită câte 25 cenți, toți din Nucet; Ioan Popa, 1 dol., Nicola Marie, Iosif Ilie, fiecare câte 50 cenți; Ioanu Lăpădat, Ioan Nanu, Petru Benchia, Ioan Mihai, Ioan Macriș, fiecare câte 25 cenți, toți din Cornățal; Ioan Chirtop, Daniel Rașcoveț, câte 50 cenți, Toma Vecerzan, Petru Bucur, Petru Grunca, Petru Nastase, Iosif Coman, Ioan Ciovea, Petru Comșa, fiecare câte 25 cenți, Petru Iaru, 20 cenți, toți din Fofeldea; Chirion Bendea, Moisi Oprea, fiecare câte 1 dolar, Simeon Stănuleț și Ioan Butilă, fiecare câte 25 cenți, toți din comuna Săsăuș; Petru Virchia, 1 dol. și Vasile Toader, 50 cenți, ambii din Găinar, Nicolae Stirbu, Nicolae Stefan, fiecare câte 25 cenți, Petru Stirbu și Iordan Stirbu, fiecare câte 15 cenți, Ioan Rusu și George Stoica, fiecare câte 10 cenți, toți din Hosman; George Ciungu, 1 dol. și Pavel Halmaghi, 10 cenți, ambii din Scorei; Nicolae Patea, și Dionisie Stanciu, câte 25 cenți, ambii din Serata; Ioan Dudur, 40 cenți; Nic. Mihai, Ioan Manițiu, Vasile Pascu, fiecare câte 25 cenți, toți din comuna Cârța; Dum. Grovu, 50 cenți, Nic. Grovu, George N. Grovu, Ioan Banciu, fiecare câte 25 cenți, Nicolae Blendea, Nic. Cănduleț, câte 15 cenți, Mateiu Grovu, Petru Grovu, Romul Grovu, fiecare câte 10 cenți, toți din comuna Oprea-Cârțișoara; George Bărsan, 50 cenți, Leorean Vasu, Siftu Ioan Dobrin, Manuil Sîrbu, George Boer, Nicolae Vasu, Vasile Stoica, fiecare câte 25 cenți, toți din Arpașul-inferior; Ioan Gura-Mare, Spiridon Simion, fiecare câte 50 cenți, Nic. Itu și Nicolae Văcaru, fiecare câte 25 cenți

toți din Arpașul-sup.; Alexandru Bendea, 25 cenți; Ioan Glăjariu, și Nic Glăjar fiecare câte 10 cenți, toți din Ucea-int.; Victor Radu, 1 dol. Nic. Naicu și Ioan Naicu, fiecare câte 25 cenți, toți din Agnita; Iosif Jiman, Ioan Cădea, Ioan Țichindelean, fiecare câte 50 cenți și Ioan Bărsan, 35 cenți, toți din Alțina.

(Va urma.)

CRONICĂ.

Un jubileu cultural. »Reuniunea rom. de muzică din Sibiu își va serba jubileul de 25 ani dela înființarea sa la 8 Iunie a. c. st. n. La acest jubileu vor fi invitați toți foștii membrii al reuniunii, binevoitorii ei și reuniunile și corurile românești din patrie. Programul va fi următorul: Joi, la 8 Iunie a. c. nou (Ziua Înălțării Domnului) la orele a. m. act festiv cu cântări și cuvântare ocazională. — În aceeași seara mare concert festiv, a doua zi și eventual și în zilele următoare reprezentarea operetei populare române »Moșul Ciocărlan« de Tudor cav. de Flondor. Program mai detaliat se va publica la timpul său. Acest jubileu cultural este premurgătorul serbărilor culturale, ce se vor aranja anul acesta în Sibiu, în luna August.

*

Ridicarea unei cruci. Din Sălciva-de-sus i-se scrie »Gaz. Transilv.« următoarele: Duminică în 14 Maiu ora 2 p. m. s'a ridicat crucea noiei biserici gr.-or. din-Sălciva-de-sus aparținătoare protopopiatului Lupșa. Cu ocazia aceasta s'a celebrat serviciul divin de cătră preot on. dn protopop Vasile Gan însoțit de alți 5 domni preoți. — După sfîntirea și ridicarea sfîntei cruci dl protopop a ținut o frumoasă vorbire despre însemnătatea crucii. Timpul fiind destul de favorabil, a asistat un public frumos atât din parochia aparținătoare bisericii din loc, cât și din comuna vecină Sălciva-de-jos, și parte din inteligența din Offenbaia. Această biserică s'a construit de cătră bunul român. Ispas Pațita din Cămpeni, și lucrătorii lui toți buni români. După terminarea ceremoniei atât inteligența în număr de 22 cât și parte din fruntașii poporului în frunte cu dl protopop Vasile Gan, s'au adunat la ospătaria dlui Mihail Gaja, primul epitrop, unde dl Simeon Pașca proprietar din Sălciva-de-jos a toastat pentru buna și înțeleaptă conducere, ce dl protopop a dovedit o față de administrarea acestei parochii pe care încă ca preot timp de 14 ani a administrat-o și a pus temelia în scopul zidirii acestei biserici; s'a mai toastat apoi pentru maestrul Ispas Pațita și pentru popor. — Dem. Duma primar comunal.

*

Dar pentru biserică. Evlavioasa femeie Maria Mărginean din Cinade a dăruit pe seama st. biserici gr.-ort. din Cinade un rând de vesminte negre de catifea în preț de 80 de cor. De asemenea a mai dăruit și ved. Paraschiva Olariu 4 mese foarte frumoase țesute în fir de aur, și aduse din străinătate în preț de 30 cor. toate acestea spre a se întrebuința spre înfrumusețarea bis. noastre și la dîterite ocaziuni.

Pentru care fapte creștinești oficiul parochial se simte îndatorat a exprima și pe aceasta cale adânc simțita mulțumită numitelor femei creștine, pentru faptele lor bineplăcute lui D-zeu, dorindu-le mângăere sufletească și răsplată dela bunul D-zeu. Ioan Mărginean, membru al comitetului parochial gr.-or. din Cinade.

*

Statistică grozavă. Anul acesta a bătut groaznic ciuma în India. Din 1 Ianuarie până în 15 April c. au murit de ciumă. 576.366 de oameni, cum n'a mai fost nici într'un an până acuma.

*

Vice-comite în comitatul Timiș a fost ales în congregația comitatului din săptămâna trecută Alecsandru Ioanovici, fost protonotar comitatens.

*

Sinod protopopesc în Turda. Unirea scrie următoarele: În 20 Aprilie a. c. s'a ținut în Turda sinodul de primăvară, sub prezidiul Mult On. Nicolae P. Rațiu, adm. protopopesc intermal, care în cuvântul de deschidere a accentuat dragostea și buna armonie, cari trebuie să existe între preot și învățătoriu ca conducătorii și luminătorii poporului, și care de fapt există între preoții și învățătorii acestui district protopopesc. Dintre pertractările ședinței de mai mare importanță amintesc următoarele: S'a exprimat regretul față de cură d. decedatul Petru Stoica, care timp de 1/4 seculu a ostenit ca păstor sufletească în parochia Ceanul-mare. S'a decis că, fiecare preot împărțită din ajutorul erarial să dea în fiecare an 2% în favorul preoților deficienți și 3% în favorul fondului viduo-orfanal; s'a primit propunerea unui preot tinăr, ca să se introducă după puțină și în acest tract misiunile sacre populare precum și sinoadele protopopești ambulante prin singuraticile parochii. A ținut eserciții spirituale, tinărul preot din Birchiș, care a vorbit despre supersițiune; după care s'au mărturisit toți preoții și învățătorii prezenți, precum și alți credincioși.

Esamene în protopopiatul gr.-cat. al Clujului. Dl. Dr. Dăianu protopop, a comunicat prin circular preoților din tractul său, ca directori școlari, ordinea în care se vor ține examenele. Din circulară se vede, că esamenale sau început în 14 Maiu n. c. ear' pentru Junie se mai țin următoarele: Ardeova 2 Iunie n. dim. la 8 ore. Dretea 3 Iunie n. dim. la 10 ore. Aghireș 8 Iunie n. dim. la 10 ore. Șomtelec 9 Iunie n. dim. la 10 ore, Feneșul-săseșc 11 Iunie n. la 11 ore. Gilău 18 Iunie n. dim. la 10 ore. Cluj 19 Iunie n. d. am. la 1 ore. Cluj-Mănăștur 19 Iunie n. d. am. la 4 ore. Suciag 12 Iunie n. dim. la 9 ore. Nădășel 13 Iunie. dim. la. 9 ore.

În circulară între altele se zice: Se cade, ca ziua esamenului să fie o sărbătoare deosebită pentru parochiile noastre, ca astfel să se cultive dragostea de carte și alipirea cătră sfânta noastră biserică, susținerea școalelor. În înțelesul acesta trebuie pregătit poporul credincios pentru ziua de examen. Ear domnii învățători astfel își vor întocmi programul încât să fie o dovadă a înaintării făcute, cum și o mângăiere părinților, cari jertfesc, mult pentru susținerea școlii și creșterea pruncilor lor.

Nenorocire de tren. Joi noaptea săptămâna trecută trenul român a deraiat (eșit din șine) între Turnu-Severin și Orșova. O ruptură de nor a spălăcit pământul de sub șine și aceasta a cauzat nenorocirea. Opt vagoane au fost sfărâmate, dar călătorii n'au suferit mari lovituri.

Principele Nicolae al Muntenegrului a plecat la Berlin, după cum se vestește din Cetinje, pentru a face vizită împăratului Wilhelm.

Advocați noi. Dl. Dr. Victor Bontescu din Hațeg și dl. Dr. Aurel Oprea din Orăștie, au făcut cu bun succes esamenul de avocat. Cel dintâiu se așează în Hațeg, al doilea în Orăștie.

O masă cu un milion de cor. Între mobilele și sculele remase de prințul Metternich în Viena, fost cancelar împărătesc, a fost și o masă din lemn de rosa și ținută cu aur. Masa a fost dăruită lui Metternich de Napoleon I. și ea a fost vândută acum de urmașii lui Metternich unui milionar din străinătate cu un milion de cor.

Biserică protestantă în Madrid. Foile spaniole scriu, că în Madrid, capitala Spaniei se va zidi o pompoasă biserică protestantă, pe cheltuiala împăratului Wilhelm. Spaniolilor, că mari catolici, nu le prea place acest lucru.

Un Român mort în America. În orașul Erie a reposat Dumitru Răcuciu din Seliște, care sosise acolo numai în 29 Aprilie c. împreună cu alți trei Selișteni. Răcuciu își căpătase de lucru în o turnătorie de ter și aici lucrând în numita zi, pe la 4 ore s'a început versarea ferului topit în forme de lut. La acest lucru Răcuciu se încălzise foarte tare — căci și așa era mare căldură — și bând îndată apă rece, a fost cuprins de aprindere de plămâni și creeri în măsură mare. El sa dus în casa dlui Ioan Pătruș, tot din Seliște, unde locuia, dar n'a putut fi scăpat, deși fură chemați trei medici. Bietul Răcuciu muri la 8 ore seara și fu în mormântat din casa dlui Pătruș, luându-și remas bun de la el cu ochii plini de lacrimi o mulțime de Români și toți Seliștenii aflați în Erie. — Răcuciu lasă în urma sa o soție, cu care a fost căsătorit de un an trecut și o mamă, cari a rămas neconsolată.

D-zeu să-l odichnească în pace în pământul străin.

Societate română în Erie. Românii din orașul Erie (America de mează-noapte) în frunte cu energicul Ioan Schitea din Seliște au pus baza formării unei Societăți de ajutor reciproc. Spre acest scop sau ținut mai multe adunări. Prima au avut loc în 24 Martie c. în care sau numit o comisie pentru compunerea statutelor. Comisia să compune din G. Lugoian Președinte Ioan Schitea, I. Dobrota, D. Cristiu, G. Ștefan, I. Bascia, Vasile Oprea, V. Leliet, I. Gridian, I. Suci și I. Cădea. Comisia terminându-și lucrările, s'a convocat adunarea generală pentru Duminecă 7 Maiu, unde se vor vota și se va procede la alegerea comitetului. Ioan Relea.

Parlamentul rusesc. Comisiunea, care a fost însărcinată de Țarul, cu pregătirea proiectului pentru reprezentanța populară, și-a gătat lucrarea, care va fi tipărită în Iunie c. Pentru parlament se va zidi un nou edificiu.

Serbări frumoase. Duminecă, în 21 Maiu c. s'a ținut în comuna Feleac, (lângă Cluj) adunarea învățătorilor gr.-cat. din desp. Cluj și despărț. »Asociațiunii«, cu frumoase serbări. Despre aceste ne-a sosit raport detaliat, dar cam târziu, când, foaia era aproape încheiată și așa, deși cu părere de rău, nu-l putem da decât în nrul viitor.

Despărțământul Făgăraș al reuniunii învățătorilor din Archidieceasa gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, își va ține adunarea generală de primăvară la 5 Iunie 1905 st. n. în sala de învățământ a școalei gr.-cat. din Teaca.

Din Program amintim: Cetirea disertației despre »lux« prin Sim. Cioloca. — Discursiuni asupra manualelor de școală. — Cetirea disertației »Modul de extirpare al vitiului beției« prin Octavian Man. — Esmiterea comisiilor: a) pentru verificarea procesului verbal, b) pentru censurarea raportului despre starea cassei și raportul lor. — Schimbarea biroului etc. Ercea, 16 Maiu 1905. Dumitru Cioloca, pres.

Coroane eterne. În memoria mult regretatului Nicolae Neamțu, fost învățător în Seliște, au mai dăruit la fondul de 20 bani al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«. Și Virgil Onit, director gimn. (Brașov); avocat; Nic. Borza, Bologa, director, f. sem.

apoi parochul George Șoneriu (Saschiz), în memoria neuitatei sale soții Vesavia 1 cor.; și clericul Ierofteiu Viscreanu, 10 bani.

La fondul »masa învățăcelilor meseriași« au dăruit învățecelul faur Ioan, 20 bani și Adolf Gross, agent, 1 cor.

Scălzii. O scaldă caldă cu borax-imperial este foarte de recomandat pentru oameni mari și băiați, atât în privința igienică, cât și cosmetică. Calitățile antiseptice și de albit ale boraxului-imperial se valorează cu deosebire cu acest prilej.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

V. C. în Muer. Mergi în Turda la dl. adv. Dr. Valer Moldovan, care îți va da informațiile necesare.

I. V. cr. în T. Legea com. la libr. Kraft aici, costă 15 fl. Trimite-i în timbre și cere un catalog. — Nr. cerut nu-l mai avem.

G. Gr. în Giurgiu. Adresați-vă la librăria Ciurcu din Brașov.

George și Ioan S. în Ind. V. (America). N'am primit nici mapa, decât scrisoarea Dv. Tipăriul însă costă mult.

»Știe tot«. Regretăm, dar pentru nrul acesta a sosit prea târziu; în nrul viitor.

»China«. Numai în nr. viitor, fiind târziu. Azi dăm o cronică. Mulțumite. În curând merge scrisoare.

I. Abr. T. în K. T. Noi nu-l putem lua în editură, dar dacă s'ar tipări în »Foaia Pop.« și de acolo s'ar reproduce în broșură, costă puțin. — Adresați-vă și la libr. Kraft de aici.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul »Tipografiei« Iosif Marschall.

Fala fiecărei economice
e a avea o cafea bună.

Cafeaua
Kneipp de maltă a lui »Kathreiner«

năr trebui să lipsească,
dela pregătirea cafelei zil-
nice, din nici o bucatărie.

o o o

Să se ceară numai în pa-
chete originale cu numele
»KATHREINER«.

2.9-20

Institutul de cură din Stirla
scalda Neuhaus
lângă Cilli

isvor termic acrat cunoscut de mult, de 37° Celsius și isvor de apă feruginoasă, 397 m. peste nivelul mării, stațiunea ferată Cilli, 8 ore dela Viena și Budapesta, 4 1/2 ore dela Agram, 5 1/2 ore dela Triest. Băi termice, cură de beut, băi electrice, masaje, gimnastică svediană, electroterapie etc.

Resultat de cură escelent

i și de nervi, podagră, reu-

Luna Maiu cea admirabilă.

Dacă vine luna Maiu, atunci a sosit timpul, de care fantasau cu deosebire poezii timpurilor mai vechi și căruia obicinuiau a-i da nume foarte încântătoare. Se poate ca mai de mult luna Maiu în fapt se purta mai primăvărată — la oamenii mai roși însă le causează puțină plăcere și de fapt prin anormalitatea timpului său și-a pierdut de tot gloria, cu care se siliau a o împodobi poezii pe vremea moșilor noștri. Ori-cum se fie, luna Maiu este un termin al vremii, în care oamenii se gândesc și se sfătuiesc serios, la care isvor de cură și la care regiune păduratică și muntoasă ar trebui căutată vindecarea și întărirea trupului și ușurare după greutățile iernii. Și aceasta întrebare preocupă în mod extraordinar pe acei părinți, ale căror favoriți sunt loviți de o boală, mai cu seamă în capitală, unde sunt în germine atâtea

boale și-și caută jertfele, cari ca niște »boale speciale de capitală« se află cu mult mai rar la locuitorii localităților mai mici. În șirul acestor boale, cari grasează cu deosebire pe teritoriul capitalei și seceră numeroase jertfe, sunt în locul prim rachitis și scrofuloza. Aceste boale se nasc și se propagă extraordinar de tare prin lipsa de aer liber și lumină, cari domnesc cu deosebire în cartierele locuite de oameni săraci, unde aceștia sunt siliți a locui în case strimte, îndesuite la olaltă, cu aer stricat și în lipsă de lumină. Și chiar jertfele cele mai sărace ale acestor boale sunt la aparență aruncate fără ajutor, pentru-că lor le lipsesc mijloacele a se refugia în natura pompoasă, în aerul recreativ și vindecător al dealurilor și pădurilor și acolo a se scăpa de boale. E sigur că acești sărmani sunt îndărăptul favoriților de soarte, dar spre noroc totuși nu le lipsește un medicament de salvare. Astfel este făina pentru băieți a lui

Kufek, cunoscută și bine apreciată de mult în urma însușirilor sale cunoscute de mult. Un medic de copii scrie despre ea următoarele: »Pentru copii cari sufer de rachitis și scrofulă, la cari dezvoltarea mușchilor și oaselor rămâne îndărăpt față de starea normală, este un mijloc de nutrire excelent făina pentru copii a lui Kufek, spre ajutorarea dezvoltării fosforului. Cuprinsul ei săros influențează în cel mai favorabil mod formațiunea oaselor și conținutul ei bogat de albumii, ușor de mistuit, are efect favorabil pentru dezvoltarea mușchilor. Afară de aceasta scaunul aproape întotdeauna neregulat la astfel de copii, prin nutrirea cu făina pentru copii a lui Kufek, devine regulat«. Din aceasta se vede, cât de favorabil a fost apreciată din loc competent făina pentru copii a lui Kufek și preț mare i-se atribue la nutrirea copiilor.

110 C.

Pentru bolnavii de plumăni, grumazi, astmatici și bolnavii de gâtleej!

Cine vrea să scape odată pentru totdeauna de boala de plumăni sau gâtleej, fie cât de cerbicoasă, cine vrea să se mântuie de astma, fie cât se învechită și apară chiar incurabilă, acela să se adreseze la A. Wolfaky în Berlin N., strada Weissenburger Nr. 79. 64 9-10

Mii de mulțumite ofer garanță pentru marea putere de vindecare a curei sale. Broșură gratis.

RECLAMA

permanentă, cu scop și practică este sufletul, factorul dător de viață pentru ori-ce fabrică, întreprindere comercială, industrială și de negoț. Cum, unde și când se poate insera mai cu efect, mai bine și mai ieftin se poate afla în

Espediția de anunțuri Iuliu Leopold

Budapesta, VII., Erzsébet-körút 54,

unde se mijlocește cu conștiințioasă, punctualitate și ieftin publicarea inseratelor și reclamelor în toate foile și călindarele din Budapesta, provincă și străinătate. Planuri și prelim. de spese gratis.

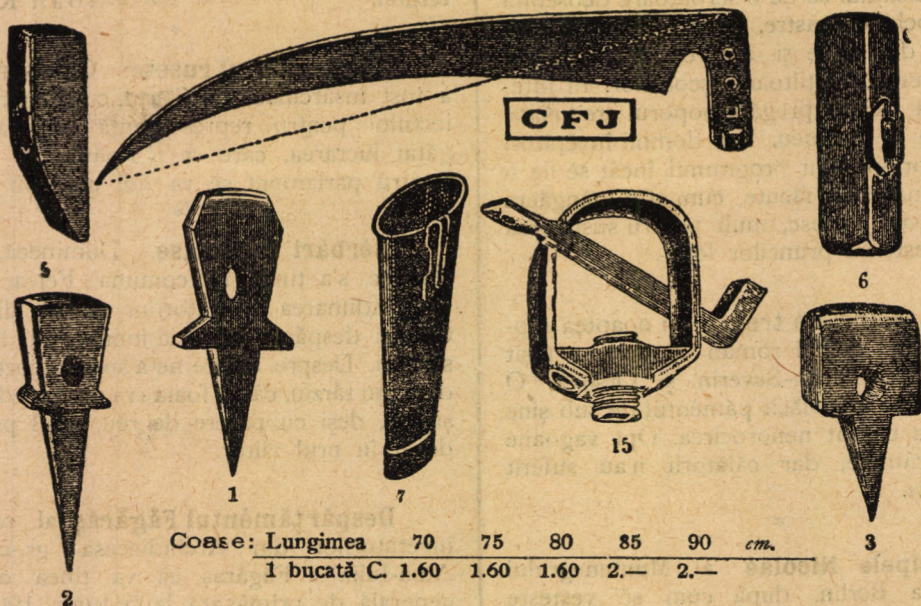
Băile de cură Vâlcele (Előpatak)

au efect deosebit contra boalelor de stomach, nervi, udului și mitrei, a boalelor de ficat și rărunchi, podagră și reumatism, constipații, cum și contra tuturor acelor boale, cari se dezvoltă din nervositate. Cura de beut a apei foarte renumite de Előpatak, ce e a se face după îndrumare medicală, împreună cu mijloacele de cură auxiliare corespunzătoare și aflătoare aici (băi calde și reci, hidroterapie, masaje, gimnastică svediană, mod de train dietetic) dovedesc un rezultat extraordinar de favorabil. Sesonul de băi: din 15 Maiu — 15 Sept. Stațiunea căii ferate: Feldioara—Sepsi Szt.-György, cu circulație stabilă și ieftină de trăsuri. Locuință, provădere ieftină și elegantă. În decursul sesonului anterior și posterior (15 Maiu — 15 Iunie și 20 Aug. — 15 Sept.) este a se plăti jumătate din taxa de cură și musică, locuință cu 50%, scăzământ, provădere cu mult mai ieftină. Apa minerală de Előpatak, care între apele acre de conținut feruginoase-alcaloide are primul rang, se poate folosi și ca medicament de casă și se bucură de mare plăcere atât pură, cât și amestecată cu vin, ca o beutură răcoritoare, plăcută. În țară și străinătate se consumă anual preste un milion de sticle. Locul de espedare: Előpatak, dar se poate procura din prăvăliile mai mari în cele mai multe orașe. Cu prospect la dorință servește gratis

116 1-4

Direcțiunea.

Carol F. Jickeli, Sibiiu. (La coasa de aur).

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată C. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corespunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

Coasa aceasta cu semnul **CFJ** se mai poate procura la firmele următoare:

Societatea „Consum“. Cîsnădie,
Ioan T. Gross, Sebeșul-săsesc,
Regina Buchholzer, Cața,
Iosif Graef, Sona,
Michail Ehrman, Șeica-mare,
Michail Simonis, Dăișoara,
Carol Waedt, Bălcaciu,

Ioan Schlattner, Chișd,
Ioan K. Schuller, Agnita,
Iosif Schuster, Frăua,
Andrei Nemenz, Richișdorf,
W. Prischak, Brad,
F. Schnell, Sărkány,
I. Gans, Blaj

113 2—

Nicovale, forma fig. 1 2 3 Ciocane, fig. 5 à 250 300 fig. 6 à 800 grame
1 bucată C. 1.— —.96 —.86 1 buc. C. —.86 —.90 C. 1.—

Nicovalele și ciocanele se vînd pe lângă garanție și s'ar dovedi sau

pentru intenț

George Schenker &

Fabrică de spirt și deposit liber

Sibiiu — Nagyszeben,

strada Rosenfeld Nr. 21 și strada Faurului N

Ofer rămânând liber, contra netto casa și dela fabrică sau

și anume per 100 litere-grade:

I-a rafinată 96% cor. 160— Spirt erud (articlu de faină) 9
II-a rafinată 96% cor. 158— Spirt erud (articlu incens) 9
III-a rafinată 96% cor. 158— Spirt erud (art. de crumpene) 9

Lehererul, rumur, rachiarul calitate obicinuată la cumpărare de 26 litere, 1

Crumpene se cumpără aici întotdeauna

PREȚURI FIXE.

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul am onoare a face cunoscut p. t. public, că cu 20 Maiu am deschis pe piața din Seliște în casa proprie o

Prăvălie de ferării.

Fiind bine aranjat în toate articolele de branza aceasta, precum: Vase de bucătărie, unelte casnice, unelte pentru măsuri etc. precum și tot felul de părți constitutive pentru zidiri: cuie de drot, ferării de uși și ferestri, trestie de stucatură, cement etc. mă aflu în plăcuta poziție de a sta totdeauna față cu concurența

Asigurând onor. public pentru prețuri solide și ieftine și rugându-mă pentru binevoitorul sprigin semnez

Seliște, în Maiu 1905.

cu distinsă stimă

114 2—3

Ioan D. Bârsan.

Tot aci se primesc 1-2 băieți din casă bună ca învățăceli.

PREȚURI FIXE.

În atențiune binevoitoare!

Din incidentul sezonului iminent de bere ne permitem prin aceasta a face cunoscut, că prin angajarea unui nou măiestru berar, care s'a dovedit de specialist dester în cele mai mari fabrici de bere ale monarhiei noastre, cum și prin diferite îmbunătățiri mașinale, suntem în plăcuta poziție, a pune în vânzare beri îndeosebi bune, cari pe baza cercetărilor specialiste, fără esagerare se pot cualifica de foarte potrivite, gustuoase, durabile și fiind egale cu cele mai renumite beri.

Putem deci a spera, că cu noule noastre beri, a căror măsurare am început-o tocmai acum, vom nimeri plăcerea și celor mai resfățați beutori de bere.

Aducând în special în amintirea p. t. public

Berea noastră de Martie deschisă (à la Pilsner)

cum și

„Berea Bock-Salvator“

Introdusă deja cu succes, ne permitem totodată a atrage atențiunea și asupra noiei

Bere dublă de Martie, de grad înalt,

pe care o recomandăm tuturor reconvalescenților, persoanelor anemice, ca beaură per eminențiam dătătoare de putere și nutritivă.

Cu distinsă stimă

70 7—8

Erezii lui Ioan Habermann.

Institut de credit funciar din Sibiiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare,
scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de oasătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent
contra intabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

inchirierea de resorturi de casse de fer

(săfe de depozit), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 1 20—52

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Subscrișii se recomandă cu toată onoare public pentru pregătirea solidă și conștientioasă de

Haine bărbătești

jachete de dame și mantale

după croitura și fasonul cel mai nou, cum și pentru toate lucrările aparținătoare acestei branșe.

Rugându-vă a sprigini cu bunăvoință întreținerea noastră, ne vom nimeri a satisface cât se poate de bine pe stim. p. t. noștri mușterii și semnăm

cu deosebită stimă

Rudolf și Frieda Polednik

Laterngasse Nr. 21.

Tot aci se primește și o bună cusătoreasă și un învățăcel. 102 3—3

Tu

pentru îngrijirea pielii, în special pentru a alunga pistruii și a avea o culoare delicată a feței, nu vei afla nici-când un săpun medicinal mai bun și mai cu efect, ca cunoscutul

săpun din lapte de crin

al lui Bergmann

(Marca: doi băieți)

48 12—25

de

Bergmann & Co., Teschen a/E.

Să aflu de vânzare, bucata à 80 fl. în Sibiiu la:

Farmacia „la Ursu“, Piața-mare.

I. B. Misselbacher sen.

Gust. Meltzer, strada Cisnădiei și strada

Gusteritei 25.

Prima fabrică transilvană de stearin, str.

Cisnădiei.

În Sighișoara: farmacia W. Lingner.

Domnii înaintați în etate

nu sânt oameni bătrâni,

dacă folosesc tabletele americ. probate de cei mai renumiți medici, cari redau puterea visilă eshauriată. Mijloc exclusiv „LYDOL“ contra puterii virile eshauriate (impotență). Scutit prin lege. Prețul 6 cor. Expediție zilnică pe postă în toate direcțiunile de pe continent dela farmacia **J. RADITZ**, la crucea albă

Budapesta, Fővámter 6.

(Vis-à-vis de hala de vânzare centrală).

Deposit principal la farmacistul J. de Török, Király utca 12 și în farmacia Palatinul-țării, Váci körut 17. 86 7—10

Bolnavilor

de lupus și de muschiu de piele le împărtășesc deslușiri gratuit, cum am aflat eu vindecarea mea.

91 6—19

Marlenne Miohl,

Viena, V., Pilgramgasse 6.

Informații rog numai în limba germană.

„PECUNIA“

Întreprindere de credit

în Sibiu (Nagyszeben), strada Poplăcii 27.

Ore de birou 8—1/1.

ÎMPRUMUTURI cu

! 4% și 4 1/2% !

Pentru **una coroană** în mărci postale trimitem prospect, informațiuni și servim cu sfat la ori-ce afacere de împrumut.

78 9—

!!Nu luați împrumuturi fără sfatul nostru!!

Nr. 627/905.

117 1—1

Publicare de licitație.

Moara de apă cu 3 petri a comunei **Sadu** se dă în arândă pe termen de **3 ani** de zile, începând din **1 Iulie 1905**. Licitațiunea publică se va ține în **28 Maiu 1905 la 2 ore d. a.** Prețul de strigare **1600 cor.** Vadiu **10%.** Oferte în scris încă se primesc.

Sadu, la 15 Maiu 1905.

Primăria comunală:

Nic. Dăncăneț,
primar.

Vict. Florian,
notar.

De vânzare.

Mașine de scărmanat lână în urma casului de moarte sunt de vândut cu prețurile cele mai ieftine la

118 1—3

véd. Sigmund Freiler
Orlat (Szebenmegye).

Doi învățăcei

să primesc în franzelăria dlui **Petru Moga**, strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 1. 111 2—3

Cine are lipsă de doică

să se adreseze la **Ana Borchina** în Rășinari, (str. Stejii Nr. 183). 112 2—2

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, idroterapie rațională, cură de zăr și lapte.

DORNA

în Carpații Bucovinei,
stație a căilor ferate, situată la confluența Dornei și Bistriței-aurie

Palate monumentale de cură, apaducte din izvoare alpine, canalisație, lumină electrică, cale pentru biciclete, concertele ale muzicii militare dela regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsura, călare și pe plute.

Succese splendide la boale de nervi, boale femeiești și cele de inimă, în anemie, arterioscleroză și exodate. Prospekte gratis. Informațiuni medicale se pot lua la medicul stabilitamentului de băi cons. imp. Dr. Arthur Loebel. 105 4—10

Frideric Baumann,

Sibiu, strada Cîsnădiei Nr. 2,

recomandă cu prețuri ieftine

novitățile de sezon

în

artikli de modă, manufactură, albituri, de țesătorie

și mărfuri mărune,

între acestia: covoare, stoffe pentru haine de dame, bluse, ploiere și umbrele, articlii pentru bicicliști și turiști etc. etc.

Deposit în comisiune

dela

țesetoria premiată a lui Ferdinand Baumann în Sebeșul-săsesc

cu prețuri originale de producție cu bani gata.

Cu prețuri de deposit conform preț-curentului ilustrat singur veritabile

albituri de lână originale normale

de-ale prof. Dr. Jaeger,

din fabrica singur concesionată și premiată de mai multe-ori

W. Benger fii în Bregenz.

115 1—6

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

8 42—52

Intemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cîsnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune,
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: **95,727.010 coroane.** Capitale asigurate asupra vieții: **10.102.362 coroane**

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii **3,249.332 c.** pentru capitale asigurate pe viață **2,920.063 c.**

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.